

Предания, записани в полянския район, разказват, че българите се заселили край чифлици на местни султани, бейове или чифликчии, което е началото на съответните селища. Такива чифлишки села са Жельо войвода, Блатец, Тополчане, Кермен, Скобелево, Старо село при чифлика на Мухарем бей, съответно с име *Мехрем бей*, и др. За с. Оризари местното знание разказва, че тамошен турчин разработил оризища (челгъци) и привлякъл българи като работници. За две села – Сборище (Джумалий) и Изгрев (Сборище, Карамцалари) предания гласят, че възникват във връзка с провеждани събори: за Сборище заради петъчен (джумаа) събор, пазар и за с. Изгрев – заради събора на Токлу деде.

Османски документи съобщават за няколко селища около с. Бяла с българско население през XVII в. – *Бяла, Бяла и сагър* (Малка Бяла), *Белу джешилидже* (Бяла паланка). По-късно в целия район, с изключение на с. Бяла, което получава името *Гяур беле* (Българска Бяла), живеят мюсюлмани. Същото се отнася и за с. Стара река, където постепенно българите за изтласкани в една махала – *Гяурска махала*.

Процесът на изтласкване и турцизиране на българското население продължава няколко века. Често то е принудено да напуска своите селища. В един данъчен списък на селата от 1626/27 г. (НБКМ, ор. отд. ф. 105, а.е. 65) в Сливенска каза жителите на селата *Чакадъ, Деване Муса, Мурад кьой Дерагил, Данишмендлу, Гармалик, Армудлук, Мокренджик, Сараново* са споменати като бегълци. Вероятно *Мокренджик* е било близо до с. Мокрен, което е в Карнобатска каза. Възможно е под името *Дирагил* да стои поселение край м. *Драгича*, за която има данни, че в нея са налице следи от старо селище.

Местни предания споменават за няколко селища, за които засега няма потвърждение в османски документи. Такива са *Чираджий* и *Ходжа кьой* край гр. Шивачево. В Сливенско такива селища са *Асеновец, Гергевец, Енибеглий* (край с. Жельо войвода). За с. Асеновец се разказва, че то възниква след бягството на търновските боляри при падането на столицата. Вероятно зад имената на тези селища се крият неидентифицирани селища *Дере кьой, Кетенлик*, и особено *Михал, Михаил, Михал кьой*, което през 1843 г. е мезра. Има вероятност Асеновец да е носело турското име *Дерекьой*, тъй като се намира в коритото на р. Асеновска, или Кетенлик – турското название на Асеновския боаз.

През 1843 г. в османски документ са споменати десет мезри в Сливенска каза. Три от тях – *Саръбияд, Таваслу алани* и *Миха мезарасъ* – бяха споменати. От останалите *Семерач* се е намирала на северозапад от с. Жельо войвода, *Катърджи доганджи* може да се идентифицира с м. *Катър чаур*, югоизточно от с. Тополчане, *Султан топрачъ* – със *Султан тарла*, а *Палатлъ доганджи, Кастамони, Кър топрачъ* и *Кабалу* остават неидентифицирани. По всяка вероятност част от мезрите са служели за паша на държавни коне или овце.

Прави впечатление, че селищата в планинския район са били по-големи. Това важи особено за селата в Котленско – *Жеравна, Градец, Медвен* и др., тогава в Сливенска каза.